

KIRJEITÄ

SPENCER, N. Y.

S. S. Järjestön organiseraaja Sefa Lepistö kävi täällä selittämässä meille tänään ajan tärkeimpiä kysymyksiä. Kuulijoita olkin kohtalainen joukko ottaen huomioon hajallaan olevan asutuksen ja farmarien kiireen työajan, ei kuitenkaan niin, etteikö olisi enempi haallin mahtunut.

Osaston kokouksessa 21 p. toukok. päätettiin viettää kesäjuhlat 25 p. kesäkuuta Van Ettenissä Ericksonin farmilla. Olemme samassa paikassa kahtena edellisellä kesänä kesäjuhla viettäneet.

Oman talon ostohommasta saatiin kuulla viimeisessä osaston kokouksessa että myyjä haluaisi perääntyä kaupastaan.

Asia on seuraava: Myyjä teki jonkunlaisen kauppakirjan ja otti käsi-rahan. Ostokomitean tarkastajissa kauppakirjaa huomattiin siinä myyjän etuhin sopivia takaportteja, joten katsottiin parhaaksi tuoda asia osaston kokoukselle ennen kaupan päättämistä. Myyjä sitten kierrellytti lähi-kaupungeissa, tuli takaisin, laitto oman liikkeensä samaan rakennukseen. Siitä kuullaan lisää tuomempina, sillä osasto velvoitti kaksihenkeisen komitean ottamaan selvää asiasta, johon tulivat mrs. John Kangas ja mr. V. Vendell.

Kevät ja kesä tähän mennessä ovat olleet suotuisat, joten maa on paksun kasvullisuuden peitossa. Vaan mitäpä siitä: Luonto antaa ja herrat sen ottavat. Nykyään saadaan maldosta 100 lb. \$1.50, kanan, muusta tuusinalta 25 c., siis hevosen vetokuorma farmarin tuotteita täytyy olla ennenkuin näkee kalkkivaltiaan dollarin.

H—ma P—ki

NORWOOD, MASS.

Ompeluseuran myyjäiset olivat t. k. 3 p:nä, jotka eivät onnistuneet juuri niin hyvin kuin oli toivottu. Ei sentään niin erittäin huonostikaan siihen verraten kuin meillä juuri syksyllä oli myyjäiset jo. Puhtaaksi jäi 70 dollaria 60 senttiä ja paljon täitä vielä huudettiin sisälle. Nyt on ompeluseura päättänyt pitää kahdet myyjäiset vuodessa, joka onkin parempi. Täitä ei tule liian paljon kassaan yksin myyjäisiin, että ihmiset väsyvät niitä huutamaaan, eikä sitä niin paksua pussiakaan ole monella, että voisi niin paljon kerralla saada valkka metelliä tekisi.

Piknikkejä meillä on aina kahden viikon päästä. Järjestävät aina joka osaston alaseura vuoron järkeen. Nyt viimeinen oli näytelmäseuran toimima 11 p:nä t. k. He eivät olleet muistaneet yläkouon kanssa sopia kaulista ilmoista, kostapa ukko näki parhaaksi pelotella pienellä sateella ja pilvellä. Ihmiset eivät uskaltaneet lähteä farmille niin sunnoin jokoinkuun ovat ennen olleet. Se jännittävä alaseurojen välinen viestin juoksuakin täytyi sivuuttaa tällä kertaa. Muokin ohjelman suoritus täytyi jättää kesken sateen tultua. Voimisteluseura oli järjestänyt urheilukilpailut samaan juhlaan aamupäivällä. Siellä oli viisilottelu miehille, josta ensimmäisen palkinnon sai S. Saloman, toisen H. Hyöriä ja kolmannen W. Malm.

Naisien kolmiloittelussa sai ensimmäisen Alma Mäki, toisen Sanelma Norlund ja kolmannen Agda Hurma.

Kolmen maillin juoksum voitti Kale Hytti, toiseksi tuli Lauri Palonen ja kolmanneksi O. Palonen. Pikku-polkain 1,500 m. juoksum voitti E. Mäki, toinen oli P. Mäki ja kolmas S. Helkkilä.

Hirmuvuon ukkosen-ilma oli sitten samana iltana. Salama iski Viikin talon savupölpistä sisälle ja oli viedä koko piipun, repeili kattoakin atkavalla, myöskin rikkoi säikkölampuja.

M.

WORCESTER, MASS.

Ei näe täältä "Wustasta" vaan usein kirjoitusta "Toverittareissa", vaikka joka viikko lukurenkiaan kokouksessa valitaan kirjeenvaihtaja sillä ajatuksella, että olisi sitten edes joka viikko kirjoitus Toverittareissa täältä. Mutta niin näyttää olevan, että eivät naiset täyty velvolisuuttaan vaikka ne sen lupaavat kokouksessa, siihen se näyttäjä jäävän. On hyvin ikävää, kun ei millään saa naisia innostumaan. Meillä on naisilla lukurengaskin, mutta osanotto siihen on kovin laimea. Nähtäkin suuressa kylässä, jossa on osastossakin liki neljäsatua jäsentä, käy naisten lukurenkiaan kokouksissa ainoastaan kymmenkunta. Nyt päätettiinkin ottaa hiukan kehitelmaa lukurenkiaan, mutta ompeluseuran kokouksia pidetään joka toinen viikko koko kesän.

Lukurenkaitten iltamat, jotka äskettäin pidettiin, onnistuivat verrattain hyvin. Heisöä oli avara haallimelkein täynnä. Ohjelmaa oli myös arvokas ja vaihteleva. Siellä lausui-runoja toverittaret Lyyli Mäki ja M. Helkkinen. Tov. E. Sulkanen puhui. Laulua esitti Mary Niemi ja duetto-laulua Lahja Lampinen ja Eltar Halme. Tov. Paasikivi esitti hauskan kertomuksen, ja kupletteja esittivät useat. Paljon muutakin oli, jota en tarkalleen muista.

Me "Wustassa" elämme sota-aikaa. Olemme ja sotinet toista vuotta, mutta nyt pitäisi sitten olla se ratkaiseva taistelu käynnissä. Meidän keltut sheriffin kanssa jakelevat haasteita osaston jäsenille ja perjantaina t. k. 16 p. kai pitäisi mennä Bostonin oikeuteen vastaamaan, miksi ei meitä saisi estetuomiolla ajan ulos haallittamie ja "Mölyliestämme" ja laskea Joel Björhund ilman estettä isännöimään niissä. Pieni koplakunta karvajalkoja Joelinsa kanssa haluaisi isännöidä meidän haallillamme. Ne ovatkin raukat omalla haallillaan aivan vararikon partaalla. Velka on suuri, että eivät nimittäin korvoja edes voi maksaa. Halkelita ruokouksia jakelevat "Rauvaajassa" että muiden paikkakuntien keltut helitä antaisivat, mutta taitaa olla vähän sama leikki keltaisilla jokapaikassa, että pitää apua rukoilla. Täällä "Wustassa" ne hyppäivät milloin pohsien ja milloin sheriffin kanssa hällitsemässä ihmisiä. Mutta onpuhan heillä aikaa. Heidän joukossaan on henkilöitä, jotka eivät eläissään ole tehneet kunniallista työtä, mutta kuin keljuilemalla elittäneet itseään, eivätkä koskaan ole osastotoiminnasakaan toimineet ilman korvausta. Kuluha kauan työläiset tulete moislia rakkeja kintereilläme suostimaan. Mutta eihän voi teitä ihmetellä, kun olette niin vähän kerran asolta kyenneet seuraamaan, että sinne kelttujen koplaan olette jääneet, niin mitäpä muuta te voisitte omilla aivoillanne ajatella. Elsie Halme.

LANESVILLE, MASS.

Lakko kivityön alalla on ennallaan. Jyrkkiä on kumpikin työnantajat ja työläiset. Suurin osa lakossa olevista miehistä on kuitenkin onnistuneet saamaan työtä muualta aina joksikin viikkoa.

Myyjäiset tullaan toimeenpanemaan heinäkuun 1 p. illalla. Meillä on ollut aina ennen kaksipäiväiset iltamat vaan nyt on kuitenkin asia sillä lailla, että täytyy tyytyä yhteen iltana, jossa tullaan myymään ompelukset jolloin tulee muutakin markkinaa ja hulinaa. Siis kaikki ne henkilöt, jolla on ompeluksia niin koettaisivat ne valmistaa siksi illaksi. Jos naiset, joita kuuluu kaikkiaan lähelle parkkymmentä osastoon, olisivat mukana tällaisissa hommissa, niin me olisimme voineet toimeenpanna ohjelmallattaman, nina kuin on menneinä vuosina tehty. Kokouksissa käy vaan pieni osa, nimittäin meidän työkokouksissa, ja jos heitä eh-

dotetaan ottamaan joku toimi vastaan, niin vastaus on: "En minä kykene, enkä mene mainittani pilaa-maan". Tällainen menettelytapa pitäisi poistaa meidän keskuudestamme sillä ei se ole kehittävää eikä puoleensa vetävää. Jokainen voimme tehdä jotain. Yksi on hyvä yhteen. Toisen toiseen. Yrittäkäämme kaikin yhdessä.

Lukurengas toimii, vaan siihen ei saatu kun 5 naista lupautumaan. Toisilla on esteitä ja toiset sanovat, että koti ensin ja sitten yhteiskunta. Tiedän aivan varmaan, että jos olisi jossain naapurikylässä tanssit sinä iltana, niin varmasti ei silloin olisi koti ensin ja sitten yhteiskunta.

Viime kokouksessa keskustelimme siitä että jos tilaisimme Toverittaren yksityisnumerolta myytäväksi niille, jotka eivät ole Toverittaren vakituksia tilaajia. Niitä tllattiin vain 20 kappaletta ensialuksi, jos ne menevät hyvin kaupaksi niin voimme tilata toisella kertaa enempi.

Osastomme vietti 16:sta vuosijuhlaa lauantaina 10 p. kesäkuuta. Ohjelmaa oli riittävästi. Juhlapuhujana oli toveri P. Nenonen Bostonista. Edustajia olivat Bostonista toveritar Oikemus ja Worcesterin osastosta oli toveri Marttila, Peabodyn osastosta, toveri Raymond. Kolme muuta osastoa olivat lähettäneet kirjeitä.

Virallinen.

CLEVELAND, O.

Täällä sitä mennään eteenpäin kuten muuallakin, vaikka ei paljon ainakaan Toverittaren palstolla kerrota mitään lommista. En tiedä missä sitten oikein on vika. Olen monta kertaa kuullut kun Toverittarelle on valittu kirjeenvaihtaja, mutta en ole montakaan kertaa nähnyt sinä Clevelandin uutisia. Toivomukseni olisi, että se joka on kerran valittu uutisten kirjoittajaksi, täyttäisi tehtävänsä, sillä Cleveland on suuri paikkakunta ja paljon suomalaisia, että saisi sitä antaa maailmankin tietää mitä me teemme luokkamme eteen. Toivomukseni on, että pian näkisimme uutisia Clevelandista Toverittaren palstoilta.

(Tähän toivomukseen yhtyy toimittuskini!)

Vasemmistolainen.

WARREN, OHIO.

Naisjaoston ensimmäinen ohjelmakokous. Nyt se on ollut ja mennyt, nimittäin naisjaoston ensimmäinen ohjelma-kokous, joka pidettiin tänään kuum 4:s päivän. Kokous onnistui hyvin niin ohjelman kuin yleisönkin puolesta. Ohjelmaa oli virkistävää ja samalla innostavaa, kaiken ohjelman suorittivat naiset. Ensin Mandi Siiren piti tervehdyspuheen, jossa hän selosteli miten me naiset olemme vielä jällellä miehistä tietoisuudessa. Hän kehotti naisia ottamaan asiakseen itsensä kehittämisen sillä meille naisille on yhtä tärkeätä olla asioista tietoisia kuin miestenkin, kun me olemme niistä selvillä, niin silloin vasta me olemme todellisia luokkaintelligoita. Olemme mukana itsefietosina, emmekä toisten taluttamana tulkka joistakin yksilöpyyteistä. Hän myöskin selosti New Yorkissa pidetty naisten kokouksen menoa ja tarkoitusta sekä Naisjaostojen merkitystä. Puhe oli lyhyt mutta asiallinen, jota juuri kaivattinakin melkäläisten naisten keskuudessa. Toivon jatkuvaa innostusta edelleen, että toistenkin oisimme tilaisuudessa kuulemaan asioiden selvittelyä naisilta. Sitten seurasi laulua Hanna Selkämäalta, runon lausui Ellen Kolström ja laulua esitti Hilja Peltonen, runon lausui Mari Ahola, laulua esitti Roosa Kivimäki, kertomuksen luki Ellen Miller. Kuultipaa vielä duetto-lauluakin, jota esittivät: Pennala, Anderson ja Eva Täkkeri, sekä kupletti vanhalta pojalta, jonka esittivät nai-

set myöskin. Ja kun tätä hauskaa oli nähty ja kuultu, niin miehetkin innostuivat ja ihan vapaaehtoisesti laulelivat, Karhun Jussi laulell hauskan kupletin, joka sai yleisön aivan haitioihinsa, sillä hänellä ei ole tapanaan laulella, vaan jutella vaka-vista asioista. Hilji myöskin kannatoinen toiseen. Yrittäkäämme kaikin laulullaan kutkutteli nauruhermoja. Itä kului hauskaasti ja kaikki lähtivät tyytyväisinä kotinsa.

Tämä oli ensimmäinen illatsu naisjaoston toimesta. Oisi suotavaa, että innostus jatkuisi edelleen, että joskus toistenkin voisimme kokoontua viettämään hauskan illan.

Toverittaren kirjeenvaihtajille. Muistakaapa jokainen täyttää velvolisuutenne kirjoittamalla Toverittareen. Oisi suotavaa, että olisi joka Toverittareissa kirjoitus täältäkin Warrenista, sillä täällä nykyään on kuusi kirjeenvaihtajaa. Jos jokainen ottaa asiakseen, niin tulepa toisin kaksikin kirjoitusta. Sekään ei ole liikaa. Siis ikkäämme jääkö velvolina syrjään vaan suoristakaamme selkämme ja nostakaamme päimme, sillä yhdessä rakennamme vapuuden pylviään.

L. S.

REEDLEY, CALIF.

Tämä paikkakunta on kaikei tunnettu useimmille Toverittaren lukijoille sillä onhan täältä ollut kirjoituksia lehdessemme aina silloin tällöin. En ole mikään uutisten kirjoittaja muuten vain aikani kuluksi päätin taasen täten lähettää terveiseni toverille sinne Michigan-järven rannalle ja samalla otan oikeuden lihestyä muutamalla sanalla näitä Reedleyn naisia. Olen ollut täällä kohta kolmisen viikkoa ja täällä ajalla olen saanut pelkkä hyviä vaikutelmia niin luonnosta kuin myöskin ihmisistä. Tätä voi hyvällä syyllä nimittää hedelmäväljelyn sydämeiksi, sillä vaikka lähtisi minn päin, niin satojen mailien laajuuksella näkee vain viiniryppälepensaita, sitruuna, persikka ja appelsiinipuita sekä monia muita hedelmäpuita, joita en nyt tässä muista nimittää, aina jonkun villimatkan päässä virtailee vilpolsen tunnehan herättävät kastelu-ajat. Silloin tällöin tapaa kimaltenavan joen, jonka rantoja varjostavat tuuheat lehtipuut. Jossakin edempänä hämmäyttää vuoriston epätasainen jono ja vielä kauempana talvaan rannalla siintää lumipeittoiset vuoren huiput. Mikäli tunnen suomalaisia ja ruotsalaisia vierailla, ovat he yllätys (lukuunottamatta joitakin vasta-alkavia hedelmän viljelijöitä), kaikki hyvin voi-paa väkeä. Sen he ovat täydellisesti ansainneetkin, sillä se on tulos monien vuosien uurastuksesta.

Yhteispyrintöjä on useamman suuntaista, kirkkoja on suomalaisilla kaksia, on olemassa myöskin "kansallislaitto" seura, mutta siitä ei ole jällellä kuin nimi. Tämän seuran talolla isännöi vasemmisto-osasto ja näyttääkin se olevan vilkkaassa toiminnassa olosuhteisiin kaosen. Alaosastoja on viireillä lauluseura, ompeluseura ja lukurengas.

Osuin sattumalta osaston viralliseen työkokoukseen ja ihmeekseni huomasin, ettei sinne ollut saapunut kuin kaksi naista. Tulin siihen tulokseen, että Reedleyn osaston naiset eivät vielä tajua tehtävänsä luokkaintelligentimantalla, sillä mitä hyödyttää kuulua jäsenenä mihin-kään seuraan, jos ei tunne sen sisäisiä asioita. Jokaisen naisen, joka kerta on jo niin paljon valveilla, ettei uskaltaa julkisesti yhtyä niiden riveihin, jotka palvelevat köyhälistön vallankoumuksina, heidän tulisi myöskin pyrkiä saavuttamaan tietoisuutta siitä asiasta, joka nykypäivinä kaikkien mieltä kuohuttaa ja innostaa. Ottamatta osaa kokouksiin opimme paljon, saamme varmuutta ja itsetietoisuutta sekä opimme tuntemaan lähemmin niitä tehtäviä, mitkä meille kuuluvat järjestön jäseni-